



**Facultatea de Teologie Ortodoxă**

**METODOLOGIA  
ORGANIZĂRII ȘI DESFĂȘURĂRII EXAMENULUI DE LICENȚĂ LA  
FACULTATEA DE TEOLOGIE ORTODOXĂ, SECȚIA DE MUZICĂ  
RELIGIOASĂ**

Seria Bologna

**- Sesiunea Iunie-Iulie 2022 -**

Examenele de finalizare a studiilor de licență sunt organizate și desfășurate:

- în conformitate cu prevederile art. 120, 130, 137, 138, 140, 143, 145, 146, 152 și 157 din Legea Educației Naționale nr. 1/2011, cu modificările și completările ulterioare, ale Legii nr. 288/2004 privind organizarea studiilor universitare;
- în temeiul art. 1, 2 și 3 din Legea nr. 60/2000 privind dreptul absolvenților învățământului superior particular de a susține examenul de finalizare a studiilor la instituții de învățământ superior de stat acreditate și al Hotărârii Guvernului nr. 536/2011 privind organizarea și funcționarea Ministerului Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului, cu modificările și completările ulterioare;
- potrivit prevederilor Ordinului 3.271/ 2012 și a metodologiei proprii aprobate de Senatul universitar. Ordinul se aplică începând cu promoția anului universitar 2011-2012, precum și absolvenților care nu au susținut sau nu au promovat examenul de finalizare a studiilor până la intrarea sa în vigoare;
- în conformitate cu prevederile Ordinului ministrului educației naționale și al ministrului delegat pentru învățământ superior, cercetare științifică și dezvoltare tehnologică nr.657/2014 pentru aprobarea Regulamentului privind regimul actelor de studii în sistemul de învățământ superior;
- potrivit prevederilor Ordinului 6.125/ 2016 privind aprobarea metodologiei-cadru de organizare și desfășurare a examenelor de licență/diplomă și disertație,
- în conformitate cu modificările și completările aduse de Ordinul nr.3.471/17.03.2017 și cu Ordinul nr.5.643-12.12.2017.

Finalizarea studiilor pentru absolvenții studiilor organizate în baza art. 361 alin. (2) din Legea Educației Naționale nr. 1/2011 (publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 18 din 10 ianuarie 2011) se încheie cu examen de licență.

**1. ORGANIZAREA EXAMENULUI DE LICENȚĂ**

- Comisia pentru examenul de licență va fi organizată pe specializare. Comisia va fi alcătuită dintr-un președinte, 3 membri reprezentativi pentru disciplinele implicate în concurs și un secretar care răspunde de întreaga documentație a examenului. Comisia va fi aprobată de Senat și numită prin Decizia Rectorului. Membrii comisiei nu se pot afla cu cei examinați sau între ei în relație de soți, afini și rude până la gradul al III-lea inclusiv, conform legii.
- Temele lucrărilor de diplomă sunt cele stabilite de către departament și aprobate de către consiliul facultății și se aleg cu cel puțin 6 luni înainte de examenul de licență.
- Examenele la disciplina fundamentală și la cea de specialitate preced susținerea lucrării de diplomă și sunt eliminatorii. Ele se desfășoară sub formă de probe practice, lucrări scrise sau probe orale. Probele practice, ca și susținerea lucrării, sunt publice.
- Candidații care nu promovează una dintre probe nu mai participă la susținerea lucrării de licență, fiind considerați respinși.



## Facultatea de Teologie Ortodoxă

- Candidatul a cărui lucrare de licență a fost respinsă de conducătorul de lucrare nu se poate prezenta la examen, fiind considerat neprezentat.
- Este interzisă comercializarea de lucrări științifice în vederea facilitării falsificării de către cumpărător a calității de autor al unei lucrări de licență, de diplomă, de disertație sau de doctorat. [Art. 143, (5) din Legea Educației Naționale].

### 2. ÎNSCRIEREA CANDIDAȚILOR

- Din componența dosarului de examen, conform OUG nr. 41/2016 privind stabilirea unor măsuri de simplificare la nivelul administrației publice centrale și pentru modificarea și completarea unor acte normative, se elimină cerința de depunere a copiilor legalizate ale documentelor, înlocuindu-le cu certificarea conformității cu originalul de către persoana care are atribuții desemnate în acest sens.

- Se pot prezenta la examenul de licență numai candidații care au îndeplinit toate obligațiile școlare cuprinse în planul de învățământ a specializării pe care au absolvit-o.

- Înscrierile se fac la secretariatul facultății printr-o cerere adresată Decanului la care se atașează lucrarea de diplomă elaborată de absolvent și referatul conducătorului de lucrare. Referatul va cuprinde aprecieri asupra conținutului lucrării și propunerea de notare.

### 3. DESFĂȘURAREA EXAMENULUI DE LICENȚĂ

#### 3.1. PROBELE EXAMENULUI

##### 3.1.1. DESFĂȘURAREA EXAMENULUI DE LICENȚĂ la specializarea MUZICĂ RELIGIOASĂ:

Examenul de licență se desfășoară în **două sesiuni**

##### 3.1.2. PROBELE EXAMENULUI DE LICENȚĂ

**Proba 1** – Evaluarea cunoștințelor fundamentale și de specialitate;

**Proba 2** – Prezentarea și susținerea lucrării de licență.

**Probele se desfășoară pe două zile.**

##### ❖ Specializarea: MUZICĂ RELIGIOASĂ

###### a) PROBA 1

➤ **Disciplină fundamentală: Teorie, dictat, solfegiu** (oral) (3 credite) sau **Istoria muzicii** (scris) (3 credite) și

➤ **Disciplină de specialitate: Cântare bisericească bizantină + paleografie** (oral) sau **Teoria muzicii bizantine + transcriere** (scris) (3 credite).

###### b) PROBA 2 – **Susținerea unei lucrări de sinteză** cu subiect din Istoria muzicii, Folclor, Paleografie bizantină, Forme și analize muzicale sau Armonie (4 credite)

#### 3.2. TEMATICĂ ȘI BIBLIOGRAFIE

**Facultatea de Teologie Ortodoxă**▪ **ISTORIA MUZICII**

- Georg Friedrich Haendel – de la operă la oratoriu;
- Creația lui Johann Sebastian Bach – un moment al sintezelor și al deschiderii spre viitor;
- Franz Joseph Haydn și rolul său în cristalizarea simfoniei și a cvartetului de coarde;
- Creația lui Wolfgang Amadeus Mozart – de la stilul galant (“rococo”) la desăvârșirea gândirii muzicale clasice;
- Ludwig van Beethoven – un nou moment al sintezelor și al deschiderii spre viitor;
- Contribuții la dezvoltarea gândirii muzicale în Romantism: Liedul și Miniatura instrumentală;
- Contribuții la dezvoltarea gândirii muzicale în Romantism: Muzica simfonică;
- Contribuții la dezvoltarea gândirii muzicale în Romantism: Drama muzicală;
- Tendințe estetice și stilistice în prima jumătate a secolului XX: Impresionismul, Expresionismul, Neoclasicismul;
- Personalități ale culturii muzicale românești: George Enescu;
- Personalități ale culturii muzicale românești: Mihail Jora;
- Personalități ale culturii muzicale românești: Paul Constantinescu;
- Muzica românească contemporană: tendințe estetice și stilistice; personalități.

**BIBLIOGRAFIE**

1. Grove’s Dictionary of Music and Musicians, Macmillan and Co. Ltd, London, 2000
2. The Oxford Companion to music, Oxford University Press, London, 1967
3. Berger, W. G. - *Muzica simfonică*, ghid, vol I-IV, Editura Muzicală, București, 1976
4. Brăiloiu, Constantin - *Opere* vol I, Editura Muzicală, București, 1967
5. Brumaru, Ada - *Romantismul muzical*, Editura Muzicală, București, 1966
6. Bughici, D-Dicționar de forme și genuri muzicale, Editura muzicală, București, 1974
7. Eisikovitz, Max - *Polifonia vocală a Renașterii*, Editura Muzicală, București, 1966
8. Iliuț, Vasile - *O carte a stilurilor muzicale*, Editura Academiei de Muzică, București, 1996
9. Ocneanu, Gabriela - *Istoria muzicii*, Vol I, Editura TIMS, București, 1993
10. Pascu, George și Boțocan, Melania - *Popasuri în istoria muzicii*, Editura Spiru Haret, Iași, 1995
11. Ștefănescu, Ioana - *O istorie a muzicii universale*, vol I-IV, Editura Fundației Culturale Române, București, 1995,1996, 1998, 2000
12. Bentiou, Pascal - *Capodopere enesciene*, Editura Muzicală, București,1984
13. Firca, Clemansa Liliana - *Direcții în muzica românească, 1900-1930*, Editura Academiei, București, 1974
14. Pascu, George, Boțocan Melania - *Hronicul muzicii ieșene*, Editura Noel, Iași, 1997
15. Vancea, Zeno - *Istoria muzicii bizantine și evoluția ei în spiritualitatea românească*, vol I-II, Editura Interprint, București, 1997

▪ **TEORIA MUZICII BIZANTINE**

- Generalități despre ehuri. Genurile muzicii psaltice: diatonic de nuanță moale și dură, cromatic de nuanță moale și dură.



## Facultatea de Teologie Ortodoxă

- **Glasurile diatonice de nuanță moale: Glasul plagal al IV-lea:** cheie, caracter, gen, apihimă, scara și sistemul de construcție, cadențe, mărturii, atracții melodice, ftorale, formule ritmico-melodice specifice glasului.
- **Glasul I inferior:** cheie, caracter, gen, apihimă, scara și sistemul de construcție, cadențe, mărturii, atracții melodice, ftorale, formule ritmico-melodice specifice glasului. Heruvic glas I săptămânal din Pa de Petru Lampadarie. Axion glas I din Pa, de Nectarie Schimonahul
- **Glasul I superior.** Heruvic pentru Postul Mare *Acum puterile*, din Ke, de Theodor Fokaefs
- **Glasul plagal I:** cheie, caracter, gen, apihimă, scara și sistemul de construcție, cadențe, mărturii, atracții melodice, ftorale, formule ritmico-melodice specifice glasului. Heruvic glas plagal I săptămânal din Pa de Petru Lampadarie. Axion glas plagal I tetrafonic din Ke de P.S. Nectarie Frimu.
- **Glasul al IV-lea:** scara leghetos; scara aghia pe Pa. Cheie, caracter, gen, apihimă, scara și sistemul de construcție, cadențe, mărturii, atracții melodice, ftorale, formule ritmico-melodice specifice glasului. Heruvic glas IV aghia din Di, de Petru Lampadarie. Axion glas IV aghia din Di, de Nectarie Schimonahul
- **Glasurile diatonice de nuanță dură.** Generalități. Glasul al III-lea: cheie, caracter, gen, apihimă, scara și sistemul de construcție, cadențe, mărturii, atracții melodice, ftorale, formule ritmico-melodice specifice glasului. Heruvic, glas III din Ga, de ieromonah Grigorie; Axion duminical Vrednică ești, în glasul III din Ga, de Teodor Fokaefs.
- **Plagalul glasului al III-lea din Ga (glas VII):** cheie, caracter, gen, apihimă, scara și sistemul de construcție, cadențe, mărturii, atracții melodice, ftorale, formule ritmico-melodice specifice glasului. Voscreasna glasului VII (plagalul glasului III), de Macarie Ieromonahul.
- **Plagalul glasului al III-lea varis diatonic simplu din Zo.** Heruvic săptămânal în glasul plagal III varis, din Zo de Petru Lampadarie
- **Plagalul glasului al III-lea varis tetrafonic din Zo.** Antifonul II în glasul plagal al III-lea varis tetrafonic din Zo, tradus de P. S. Nectarie Frimu
- **Plagalul glasului al III-lea varis heptafonic din zo agem.** Axion duminical, din varis zo agem, de Theodor Fokaefs
- **Glasurile cromatice moi și dure. Glasul al II-lea cromatic moale din Di:** cheie, caracter, gen, apihimă, scara și sistemul de construcție, cadențe, mărturii, atracții melodice, ftorale, formule ritmico-melodice specifice glasului. Heruvic duminical în glasul al II-lea din Di, de Ieromonah Grigorie.
- **Glasul al II-lea cromatic median din Vu.** Caracteristici. Scară, cadențe. Axion Cuvine-se cu adevărat, glas II median, de Nectarie Schimonahul.
- **Plagalul glasului al II-lea cromatic dur din Pa (glasul VI):** cheie, caracter, gen, apihimă, scara și sistemul de construcție, cadențe, mărturii, atracții melodice, ftorale, formule ritmico-melodice specifice glasului. Heruvic duminical în plagalul glasului al II-lea din Pa (glas VI), de Hurmuz Hartofilax. Axion duminical glas plagal II din Pa, de Theodor Fokaefs.
- **Plagalul glasului al IV-lea (glasul VIII):** cheie, caracter, gen, apihimă, scara și sistemul de construcție, cadențe, mărturii, atracții melodice, ftorale, formule ritmico-melodice specifice

**Facultatea de Teologie Ortodoxă**

glasului. Heruvic săptămânal - plagalul glasului IV (glas VIII) din Ni, de Petru Lampadarie.  
Axion plagalul glasului IV (glas VIII) din Ni, de Nectarie Schimonahul.

**BIBLIOGRAFIE**

- Gr. Panțiru – *Notația și ehurile muzicii bizantine*, Editura Muzicală, București, 1971
- Georgios Konstantinou, *Teoria și practica muzicii bisericești*, traducere și îngrijire ediție de Adrian Sîrbu, ediția a II-a, Iași, Asociația Culturală Byzantion, 2012
- Stelian Ionașcu, *Gramatica muzicii psaltice pentru seminariile teologice și școlile de cântăreți*, București, Ed. Sophia, 2006
- *Buchet muzical athonit, Dumnezeiasca Liturghie*, Ediția a II-a, București, Ed. Evanghelismos, 2009
- *Buchet muzical athonit, Cântărileutreniei*, vol. III, București, Ed. Evanghelismos, 2007
- *Buchet muzical athonit, Cântările vecerniei*, vol. III, București, Ed. Evanghelismos, 2008
- *Buchet muzical athonit, Stihirarul*, vol. 7, București, Ed. Evanghelismos, 2007
- *Buchet muzical athonit*, vol. 8, Petru G. Filanthidis, *Doxastarul*, tomul I, București, Ed. Evanghelismos, 2006
- Macarie Ieromonahul, *Anastasimatar*, București, Ed. Editura Bizantină & Fundația Stavropoleos, București, 2002
- Theodor Stupcanu, *Anastasimatar*, București, Tipografia Cărților Bisericești, 1929
- *Cântările Sfintei Liturghii și alte cântări bisericești*, București, Ed. Institutului Biblic și de Misiune Ortodoxă, 1999

▪ **PALEOGRAFIE MUZICALĂ BIZANTINĂ**

- Epocile notației bizantine. Periodizare. Generalități.
- Notația ekfonetică. Lecționarul evanghelic de la Iași. Contribuția lui Grigore Panțiru la cunoașterea notației ekfonetice.
- Notația medie - bizantină și contribuția părintelui I. D. Petrescu la descifrarea acesteia.
- “Mărturiile” în notația medie - bizantină. Aspecte din manuscrisul IV 39 B.C.U. Iași
- Epoca notației “cucuzeliene” (sec. XV-XIX). Înmulțirea semnelor hiromonice. Intervalele. Referiri asupra sistemului modal.
- Manuscrisele Școlii muzicale de la Putna. Realizările remarcabile ale bizantinologilor - Gh. Ciobanu, Gr. Panțiru, Marin Ionescu, Titus Moiescu - privind depistarea și transcrierea căutărilor lui Evstatie Protopsaltul și a altor compozitori.
- “Psaltichia rumânească” a lui Filothei sin agăi Jipei și problema “românirii” cântărilor în secolul al XVIII-lea. Contribuția lui S. Barbu-Bucur la studierea aprofundată a acestei epoci.
- “Românirea” cântărilor în Moldova. Iosif Monahul, Visarion, Dimitrie Suceveanul - reprezentanți importanți pentru acest spațiu geografic.

**BIBLIOGRAFIE**

- Panțiru, Gr. - *Notația și ehurile muzicii bizantine*, București, 1971, (partea I)
- Panțiru, Gr. - *Lecționarul evanghelic de la Iași*, București, 1982
- Petrescu, I.D. - *Etudes de Paleographie musicale byzantine*, București, 1967
- Petrescu, I. D. - *Studii de paleografie muzicală bizantină*, vol.II, București, 1984



**Facultatea de Teologie Ortodoxă**

- Barbu-Bucur, S. - *Cultura muzicală de tradiție bizantină pe teritoriul României*, Editura Muzicală, București, 1989
- Barbu-Bucur, S. - *Elemente teoretice la Filothei sin agăi Jipei* în S. M. XI, București, 1976, în colecția “Izvoare ale muzicii românești”, (vol. VII A,B,C și D)
- Barbu-Bucur, S. - *Filothei sin agăi Jipei - Psaltichie rumânească. Izvoare ale muzicii românești*, vol. III, vol. III B, IV, V, VI. - Transcripto - Scoala muzicală de la Putna - P. II, Stihiar, 1984
- Moiescu, Titus - *Prolegomene bizantine*, București, 1985
- Moiescu, Titus - *Muzica bizantină în spațiul cultural românesc*, București, 1996
- Moiescu, Titus - *Manuscrisul de la Dobrovăț*, București, 1994, (*Izvoare ale muzicii*, vol. XI).
- Ciobanu, Gh. - *Studii de etnomuzicologie*, vol.I, 1974, vol. II, 1979, vol.III, 1992
- Giuleanu, Victor - *Melodica bizantină*, București, 1981

**3.2. NOTAREA**

Notele acordate de membrii comisiei de examen sunt numere întregi de la 1 la 10. Nota minimă de promovare pentru fiecare probă și subprobă fiind **5,00 (cinci)**.

Nota la lucrarea de licență se acordă de comisie, la recomandarea conducătorului lucrării, pe baza susținerii acesteia în plenul comisiei. Fiecare membru al comisiei acordă o notă de la 1 la 10, nota finală la lucrare fiind media aritmetică a acestor note, media minimă fiind 5,00 (cinci).

Media examenului de licență este media aritmetică a mediei notelor obținute la examene și nota obținută la susținerea lucrării. Media probelor, calculată ca medie aritmetică a notelor acordate de membrii comisiei de examen, precum și media examenului de licență/diplomă se determină cu două zecimale, fără rotunjire.

Deliberarea comisiilor cu privire la stabilirea rezultatelor examenului de licență/diplomă nu este publică.

Media minimă de promovare a examenului de licență este **6,00 (șase)**.

Rezultatele fiecărei probe precum și media examenului de licență se aduc la cunoștința candidaților prin afișare, în termen de 48 de ore de la data susținerii acesteia, la avizierul facultății și pe pagina web.

**CRITERII DE NOTARE**➤ **ISTORIA MUZICII** - scris (3 ore)

- Subiectul va fi stabilit prin tragere la sorți din cinci variante propuse de comisie.

- Aprecierea se va face prin note de la 10 la 1 și va avea la bază următoarele criterii:

- Cantitatea și valoarea informațiilor obținute în urma parcurgerii bibliografiei.. **3 puncte**
- Capacitatea de sinteză în expunerea datelor și ideilor.....**3 puncte**
- Valorizarea informațiilor și a elementelor de cultură muzicală.....**2 puncte**
- Calitatea stilului.....**1 punct**
- Din oficiu.....**1 punct**

**TOTAL = 10 puncte**

➤ **TEORIA MUZICII BIZANTINE**



## Facultatea de Teologie Ortodoxă

- Absolvenții vor interpreta, cu tactare, piesele din repertoriul impus, explicând apoi caracteristicile glasului și analizând planurile modale ale pieselor interpretate.
- Aprecierea se va face prin note de la 10 la 1 și va avea la bază următoarele criterii:
  - Interpretare.....**6 puncte**
  - Prezentare teoretică.....**3 puncte**
  - Din oficiu.....**1 punct**

**TOTAL = 10 puncte**

### ➤ PREZENTAREA ȘI SUSȚINEREA LUCRĂRII DE LICENȚĂ

**Lucrarea de licență va avea minim 30 de pagini.**

La aprecierea lucrării de Licență vor fi luate în considerație următoarele criterii:

- Cantitatea și valoarea informațiilor cuprinse în lucrare .....**3 puncte**
- Capacitatea de sinteză și logica expunerii.....**3 puncte**
- Calitatea susținerii: precizia terminologiei și valoarea științifică a acesteia, cursivitatea expunerii, coerența înlănțuirii ideilor .....**3 puncte**
- Din oficiu.....**1 punct**

**TOTAL = 10 puncte**

## 4. CONTESTAȚII

Eventualele contestații (la probele scrise) în legătură cu rezultatele examenului de licență se vor depune la secretariatul Facultății în termen de **24 ore** de la comunicarea rezultatelor și se vor rezolva de către comisia de contestații a examenului de licență în termen de **24 de ore de la preluarea contestației**.

Rezultatul rămâne definitiv.

**Decan,**  
**Pr. Prof. univ. dr. Mihai Himcinschi**